

سپرد چرگانو ۷۰ سوداگریز فارمونه جو پیری

آبیاری قطره‌ای:

مصرف و زحمت کم، اما حاصل زیاد

در این شماره بخوانید:

یک دهقان در بلخ:
هرچه از دستگاه لایزر لیول
تعریف کنیم، کم است

هپواد کی
دمالو چو د تولید کچه
لوړه شوي

ننگرهار
د شاتو د تولید په برخه
کې مخکښ ولایت

سرخی «توت»
زمینی بدخشانی
در بادام باغ کابل

پروژه تنظیم آب در مزرعه وزارت زراعت، قرار است
۱۰ سیستم آبیاری قطره‌ای را امسال در ولایت‌های مرکزی کشور برای دهقانان بسازد.
پوهنتون میدان وردک نیز یکی از اماکنی است که برای آموزش دهاقین و محصلان در آن
این سیستم آبیاری ساخته می‌شود.

چک‌ولسوالی کې داوبولگولو درې شبکې گټې اخیستنې ته وسپارل شول

ده. یادې شبکې په ټولیزه توګه درې زره او ۱۰۰ هکتاره ځمکه خړوبوي او همدارنګه له دغو شبکو څخه د یادو سیمو کابو دوه زره کورنۍ ګټه پورته کوي. ددغو شبکو د روغولو چارې د ۹ میاشتو په لړ کې بشپړ شوي، چې په ورځ کابو ۱۲۰ کسانو ته د کار زمینه هم برابره کړې وه. د دغو شبکو رغول ددې ترڅنګ، چې د اوبو د ضایعاتو مخه نیولې دي د شبکو تر پوښښ لاندې ځمکو د حاصلاتو د ډېر والي لامل هم کیږي.

ستونزې په اساسي توګه حل کړې دي. د دغو شبکو د روغولو ټولیز لګښت ۲۷.۵ میلیونه افغانۍ ده، چې د کرنې وزارت د پراختیایي بودیجې له خوا ورکړل شوې

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په کرونده کې د اوبو دتنظیم پروژې «OFWMP» له خوا د میدان وردګ ولایت په چک ولسوالۍ کې د اوبولګولو د درېوو شبکو د بیارغولو چارې بشپړ او ګټې اخیستنې ته وسپارل شول. په دغو رغول شویو شبکو کې د «سیدباري، سفید جوي او جوي خیر» د اوبولګولو شبکې شامل دي. دغه شبکې، چې په ټولیزه توګه ۶.۸ کیلو متره اوږدوالي لري په پاڅه او اساسي ډول رغول شوي دي، چې د اوبو د تنظیم او وېش په برخه کې د یادو سیمو د بزګرانو

ننګرهار کې داوبولگولو دوه کانالونه گټې اخیستنې ته وسپارل شول

د دغو کانالونو د جوړولو ټولیز لګښت ۱.۷ میلیونه افغانۍ ده، چې د اسیایي پراختیایي بانک له خوا ورکړل شوې ده. یاد کانالونه په ټولیزه توګه ۲۲۵ هکتاره ځمکه خړوبوي او همدارنګه له دغو کانالونو څخه د یادو سیمو ۹ زره اوسیدونکي ګټه پورته کوي. د دغو کانالونو رغول ددې ترڅنګ، چې د اوبو د ضایعاتو مخه نیولې دي د کانالونو تر پوښښ لاندې ځمکو د حاصلاتو د ډېر والي لامل هم کیږي.

په برخه کې د یادو سیمو د بزګرانو ستونزې په اساسي توګه حل کړې دي.

د کرنې، اوبولګولو اومالدارۍ وزارت د ننګرهار ولایت په سره رود ولسوالۍ کې د ننګرهار د کانال د زېرمو د بیارغونې پروژې (NVDA) په اډانه کې د اوبولګولو د دوو فرعي کانالونو د روغولو چارې بشپړ او ګټې اخیستنې ته وسپارل. دغه کانالونه چې له عمومي کانال څخه بیلېږي د «لومړۍ او څلورمې وایلي» په نوم یادېږي. دغه کانالونه، چې په ټولیزه توګه درې کیلو متره اوږدوالی لري په پاڅه او اساسي ډول رغول شوي دي، چې د اوبو د تنظیم او وېش

چهارده هزار نهال پسته به باغداران زون شمال توزیع شد

و پنج‌صد اصله نهال دیگر هم به باغداران ولایت سرپل توزیع شده است. این نهال‌ها به منظور ایجاد پسته‌باغ‌های جدید توزیع شده است. تاکنون بیشتر از ده‌هزار جریب زمین در پنج ولایت شمالی کشور باغ‌های پسته احداث شده است.

سمنګان، یک‌هزار و پنج‌صد نهال به باغداران ولایت جوزجان و یک‌هزار

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، از طریق برنامه‌ی ملی باغداری و مالدارۍ، **NHLP**، چهارده‌هزار نهال پسته به باغداران چهار ولایت در زون شمال کشور توزیع کرده است. ریاست زراعت ولایت بلخ، می‌گوید که شش‌هزار نهال به باغداران ولایت بلخ، پنج‌هزار به باغداران ولایت

دوهزار قطعه مرغ تخمی در پروان توزیع شد

۲۰ قطعه مرغ تخمی و ۴۰ کیلوگرام دانه‌ی مرغ توزیع شده است. تهیه این مرغ‌ها یک میلیون افغانۍ از بودجه انکشافی وزارت زراعت هزینه برداشته است.

دوهزار قطعه مرغ تخمی به خانواده‌های بی‌بضاعت در ولایت پروان توزیع شد. ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت پروان می‌گوید که این خانواده‌ها قبلاً سروی شده بودند و به هر خانواده

زابل کې پر یوشمېر مالدارانو د مالدارۍ اړوندتو کې ووېشل شول

په زابل ولایت کې د مالدارۍ د پرمختیا په موخه پر نارینه او ښځینه و مالدارانو وېشل شوي دي. د زابل د کرنې ریاست زیاتوي، چې له دغو توکو څخه برخمن شوي مالداران د ورکړل شویو توکو د موثر استعمال او کارونې په موخه ددې ریاست د مسلکي ټیم له خوا روزل شوي هم دي.

د زابل د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې ددې ولایت په مرکز کلات، شاه جوي او شهرصفا ولسوالیو کې پر یوشمېر مالدارانو د مالدارۍ اړوند توکي وېشلي دي. د مالدارۍ اړوند دغه توکي، چې د کرنې وزارت د ښووالی او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» په همکارۍ چمتو شوې وه

لوگر کې داوبولگولو د شپږو شبکو درغولو چارې په بشپړ ډول دي

د اوبولګولو له دغو شبکو څخه زرګونه کسان په مستقیم او غیر مستقیمه توګه ګټه پورته کوي او پنځه زره او ۷۲۵ جریبه ځمکه یې د خوړبولو تر پوښښ لاندې دي. د اوبو له ضایعاتو څخه ۲۰ سلنه مخنیوي او ترڅنګ یې د بزګرانو په کرنیزو حاصلاتو کې لوړوالي د یادو شبکو له نورو ګټو څخه شمېرل کیږي.

بې ۱۶.۸۴۲ کیلو متره ده، د کرنې وزارت په کرونده کې د اوبو د تنظیم پروژې له خوا د ۴۵ میلیونه، ۸۲۴ زره او ۳۶۲ افغانیو په لګښت رغول کیږي.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت، د بزګرانو د حاصلاتو د لوړولو او د اوبو له ضایعاتو څخه د مخنیوي په پار د لوگر ولایت په محمدآغې ولسوالۍ او نور سیمو کې د اوبولګولو د شپږو شبکو د بیارغولو چارې پیل کړي، چې ډېر ژر به یې د بیارغولو چارې بشپړ او ګټې اخیستنې ته به وسپارل شي. د اوبولګولو دغه شبکې، چې ټولیز اوږدوالي

به بهانه‌ی سه ساله‌ګی طرح ملی پنج ساله‌ی انکشاف زعفران:

این طفل یک‌شبه، ره صد ساله می‌رود

حدود سه سال پیش، طرح ملی انکشاف زعفران افغانستان توسط کابینه‌ی حکومت وحدت ملی، تأیید شد و وزارت زراعت کارهایش را برای رشد و بهبود کشت‌وکار زعفران آغاز کرد. وزارت زراعت، برای عملی شدن این طرح، سه برنامه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را تدوین و یک تیم مشخص را در چارچوب خود ایجاد کرد که منجر به تطبیق بسیار سریع این طرح شد. بر اساس این طرح ملی، قرار بود که از ۱۲ جون ۲۰۱۶ تا پنج سال آینده (۲۰۲۱)، تولید زعفران از ۳.۵ تن در ۲۰۱۶ به ۱۴ تن برسد و درآمد آن، نیز افزایش قابل توجه داشته باشد. وزارت زراعت با سرعت بسیار، روی تطبیق این طرح کار کرد. امروز که حدود سه سال از تصویب این طرح می‌گذرد، تولید زعفران افغانستان از مرز ۱۶ تن که دو تن بیش‌تر از هدف ۲۰۲۱ طرح پنج ساله است، گذشته است. طرح انکشاف ملی زعفران، یکی از ابتکارات حکومت وحدت ملی است که تغییر گسترده‌ای در وضعیت زعفران افغانستان آورده است. طوری که سال گذشته تولید زعفران بیش از ۱۶ تن بود و چنین گفته می‌شود که در سال روان، بر اساس برآوردها و برنامه‌ها، میزان تولید طلای سرخ افغانستان به بیش‌تر از ۱۸ متریک تن برسد.

طرح انکشاف زعفران شامل افزایش تولید و بهره‌وری، استانداردسازی و تضمین کیفیت، ترویج بازار داخلی و بین‌المللی زعفران، تحقیقات کاربردی از طریق ایجاد انستیتوت بین‌المللی تحقیق و توسعه‌ی پایدار زعفران در افغانستان و ظرفیت‌سازی را شامل می‌شود که تقریباً همه‌ی این‌ها را وزارت زراعت عملی کرده است.

کارکردهای نزدیک به دو سال اخیر وزارت زراعت در بخش انکشاف، رشد و بالنده‌گی زعفران افغانستان بسیار روشن و واضح است. ساخت انستیتوت زعفران، پشتی‌بانی از زعفران‌کاران از آغاز کشت تا برداشت و کمک به پروسس‌کننده‌گان از بسته‌بندی تا بازاریابی و رساندن زعفران افغانستان به بازارهای بین‌المللی، مجموعه‌ای از تلاش‌های وزارت زراعت، در نزدیک به دو سال اخیر بوده است. در بخش بازاریابی نیز موفقیت‌های کلانی نصیب زعفران افغانستان شده است. بازار جهانی زعفران تقریباً امروز با حضور صادرکننده‌گان زعفران در نمایشگاه‌های جهانی به حمایت دولت افغانستان، در اختیار افغانستان است. حتی خود محمدآشرف غنی رئیس‌جمهور کشور در سفرهایش، برای رشد بازار جهانی زعفران افغانستان تلاش می‌کند. چنان‌که به تاریخ ۱۷ مارچ ۲۰۱۹ در سفر آقای رئیس‌جمهور به امارات متحده عربی، شیخ محمد بن زاید آل نهیان ولی‌عهد و امیر ابوظبی امارات گفت که حاضر است کشورش تمامی زعفران افغانستان را خرید کند.

هم‌چنان دهلیزهای هوایی به اقصانقاط جهان و قراردادهای صادرات زعفران به چین و شماری دیگر از کشورها، زمینه‌های افزایش هر چی بیش‌تر تقاضا برای صادرات طلای سرخ افغانستان را فراهم کرده است.

وزارت زراعت به این باور است که تا رسیدن به ماه جون ۲۰۲۱ میلادی که زمان تکمیل تطبیق طرح ملی پنج‌ساله‌ی انکشاف زعفران افغانستان، نه تنها تمامی موارد مد نظر در این طرح عملی می‌شود، بل هم‌چون امروز، چندین گام بیش‌تر از پیش‌رفت تعیین شده در این بخش برداشته خواهد شد که سبب رشد اقتصادی زعفران‌کاران و سرخ‌رویی افغانستان، هم‌چون رنگ بهترین زعفران جهان خواهد بود.

سرد چرگانو ۷۰ سوداگریز فارمونه جوړېږي

✍ مهرداد احمدی

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت په پام کې لري، چې ددې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» له لارې او د خصوصي سکتور د پانګونې په مرسته د چرگانو روزنې ۷۰ سوداګریز فارمونه جوړ کړي. دغه فارمونه په دې موخه جوړېږي، چې افغانستان د چرگانو د غوښې د تولید په برخه کې په ځان بسیا شي. ددغو جوړېدونکو فارمونو له ډلې ۶۰ فارمونه یې پنځه زره قطعه یې او پاتې ۱۰ نور فارمونه به یې ۱۰ زره قطعه یې وي. د یادو فارمونو د جوړولو عملي چارې به تر راتلونکو دوو میاشتو پورې پیل او د روان کال تر پایه به یې د رغولو چارې بشپړ شي.

د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» د مالدارۍ د برخې مسوول شکرالله هاشمي وايي، چې ددغو فارمونو د جوړولو په پار به ډېر ژر داوطلبې ووشي. ښاغلي هاشمي زیاته کړه، چې د چرگانو روزنې دغه سوداګریز فارمونه د نړیوال بانک له خوا تمویلېږي. دښاغلي هاشمي په خبره ددغو فارمونو په جوړولو کې د خصوصي سکتور پانګوال هم ونډه اخلي خو ددې لپاره چې په دغو فارمونو کې د خصوصي سکتور د پانګوالو ونډه څومره ده او د نړیوال بانک له خوا یې څو سلنه لګښت ورکول کېږي د کرنې وزارت او نړیوال بانک ترمنځ هوکړه نه ده شوې. شکرالله هاشمي وايي، چې د خبرو اترو محور پر ۴۰ سلنه او ۶۰ سلنه څرخي؛ نړیوال بانک ټینګار کوي، چې ددغو فارمونو ۶۰ سلنه لګښت د خصوصي سکتور د پانګوالو له خوا او پاتې ۴۰ سلنه نورې د کرنې وزارت له خوا ورکړل

شي. ښاغلي هاشمي وویل: «د کرنې وزارت په پام کې لري، چې ددغو فارمونو ۴۰ سلنه لګښت د خصوصي سکتور د پانګوالو له خوا او پاتې ۶۰ سلنه نور لګښت یې د نړیوال بانک په ملاتړ د کرنې وزارت له خوا ورکړل شي.» د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» د مالدارۍ د برخې مسوول شکرالله هاشمي وايي، اټکل کېږي، چې د کرنې وزارت او نړیوال بانک ترمنځ به دا ستونزه د کوچني اختر په ورځو کې هواره شي. هغه وویل، کله چې دا ستونزه هواره شي ډېر ژر به د چرگانو روزنې سوداګریز فارمونه داوطلبې ته وړاندې شي.

کې د چرگانو د غوښې د تولید په پار د روان کال په لړ کې جوړېږي هر یوه یې له ۴۵ تر ۹۰ زره ډالره لګښت لري. د ښاغلي هاشمي په خبره د چرگانو روزنې پنځه زره قطعه یې فارمونه تر ۴۵ زره ډالره او ۱۰ زره قطعه یې، یې تر ۹۰ زره ډالره لګښت لري. د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» د څېړنو پر بنسټ د چرگانو له یوه پنځه زره قطعه یې فارم څخه به یوه دوره کې، چې ۳۰ تر ۳۵ ورځې دي د چرگانو کابو ۹ متریک ټنه غوښته ترلاسه کېږي. ددې برنامې چارواکي وايي، که چېرې د چرگانو روزنې دغه پنځه زره قطعه یې سوداګریز فارمونه هر یوه یې په کال کې اته ځلې تولید ولري، نو د یوه کال په لړ کې به هر یوه فارم د چرگانو ۷۲ متریک ټنه غوښته تولید کړي. په ټولیزه توګه د چرګانو یاد پنځه زره قطعه یې فارمونه په کال کې د څه باندې څلور زره او ۳۰۰ متریک ټنه غوښو د تولید وړتیا لري.

په همدې حال کې د چرګانو روزنې ملي ټولنه وايي، چې دمګړې د هېواد په کچه د چرګانو د غوښې د تولید په پار اته زره او ۷۰۰ فارمونه فعالیت لري. ددې ټولنې د ارزونې له مخې افغانستان په کال کې ۲۹۵ زره متریک ټنه د چرګانو غوښې ته اړتیا لري، چې ۲۱۹ زره متریک ټنه یې، چې نږدې ۸۰ سلنه کېږي د ننه په هېواد کې تولیدېږي. ددې ټولنې د ارزونې پر اساس افغانستان د چرګانو دغوښې د تولید په برخه کې ځان بسیا نې ته نږدې شوی.

دغه راز شکرالله هاشمي وايي، چې نوي سوداګریز فارمونه جوړول د چرګانو دغوښې په برخه کې د افغانستان ډېرې اړتیاوې پوره کوي او د چرګانو د وارداتي غوښې مخه نیسي. دهغه په خبره د بګرامیو د چرګانو روزنې د فارم د بیارغونې په پار هم هلې ځلې پیل شوي، چې د یاد فارم په بیارغولو سره به افغانستان په دې برخه کې پر ځان بسیا او د چرګانو دغوښې واردولو ته اړتیا ونه لري.

یک دهقان در بلخ:

هر چه از دستگاه لایزر لیول تعریف کنیم، کم است

✍ محمود نوین

لایزرلیول پی برده و تقاضاهای برای استفاده از این دستگاه‌ها بیشتر شده است.

هم‌چنین انجنیر محمّدقسیم وصال رییس بخش میکانیزه زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ می‌گوید که هر گاه زمین زراعتی هموارکاری شود، درست کشت می‌گردد و منجر به افزایش محصولات می‌شود. آقای وصال می‌افزاید که مهم‌ترین اهمیت استفاده از دستگاه‌های لایزرلیول، جلوگیری از ضایع شدن آب در مزارع است. محمّدقسیم وصال گفت: «اگر یک زمین زراعتی درست لیول شود، ۲۰ تا ۳۰ درصد از ضایع شدن آب جلوگیری می‌شود و روی حاصلات هم تا ۲۰ درصد تاثیر می‌گذارد.»

رییس بخش میکانیزه زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ می‌گوید که از دستگاه‌های لایزرلیول بیش‌تر برای هموارکاری کشت‌زارهای گندم، شالی، جو، جواری و برخی دیگر از حبوبات استفاده می‌شود.

در همین حال، محمدناصر یک دهقان در ولسوالی دهدادی ولایت بلخ و یکی از استفاده‌کننده‌گان دستگاه لایزرلیول، می‌گوید: «هرچه از فایده‌اش بگوییم، کم است.» این دهقان که از یک سال به این طرف به از طریق کوپراتیف دهقانی به دستگاه هموارکاری زمین‌های زراعتی دست‌رسی پیدا کرده، افزود: «با استفاده از این دستگاه، زمین‌های ما هموار شده، برای ما سهولت آمده، آب ما بسیار کم مصرف می‌شه و در بین یک جریب زمین چند پولوان داریم که او را بین می‌بریم، زمین ما اضافه می‌شه و دو کُرت را یک کُرت می‌سازیم. همه گی این‌ها برای ما سهولت است.»

الی یک سانتی‌متر در هموارکاری زمین دقیق باشد. فایده‌ی که این دستگاه دارد این است که ۲۰ الی ۲۵ درصد از ضایع شدن آب در مزرعه جلوگیری می‌کند. هم‌چنین از ضایع شدن وقت جلوگیری می‌کند و به دهقانان کمک می‌کند تا آب‌شان درست‌تر و دقیق‌تر در تمام گوشه‌های زمین‌شان برسد. آب به طور مساویانه در مزرعه تقسیم می‌شود و تمام مزرعه یکسان آبیاری می‌شود. هم‌چنین حاصلات را افزایش می‌دهد و برعلاوه‌ی افزایش، حاصلات به صورت یک‌سان می‌رسد.»

رییس پروژه تنظیم آب در مزرعه مربوط به وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، می‌گوید که دهقانان و زمین‌داران به مزایا و اهمیت دستگاه‌های

بانک جهانی خریداری خواهد شد و محمّدفهمیم رحیم، می‌گوید که این بانک برای خریداری دستگاه‌های جدید لایزرلیول توافق کرده است. وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ از طریق پروژه تنظیم آب در مزرعه، طی سال‌های اخیر توانسته ۶۰۰ هکتار زمین زراعتی را لایزرلیولینگ یا هموارکاری بکند. این زمین‌های زراعتی عمدتاً مثل قطعه‌های نمایشی در مناطق مختلف کشور لایزرلیولینگ شده است. هدف از این اقدام، آشنایی دهقانان و زمین‌داران با مزایای استفاده از دستگاه‌های لایزرلیول بوده است. محمّدفهمیم رحیم رییس پروژه تنظیم آب در مزرعه گفت: «دستگاه لایزرلیول یک تکنولوژی جدید زراعتی به خاطر هموارکاری زمین است و می‌تواند

دستگاه لایزرلیولینگ یا هموارکاری زمین، تکنولوژی جدید زراعتی است که در صورت دست‌رسی دهقانان به آن، زراعت‌پیشه‌گان می‌توانند از سهولت‌های بیشتری در عرصه‌ی پیش‌برد کار و فعالیت‌شان برخوردار شوند. استفاده از این دستگاه‌ها برعلاوه‌ی این که به افزایش محصولات کمک می‌کند، ۲۵ تا ۳۰ درصد از ضایع شدن آب‌های زراعتی نیز جلوگیری می‌کند.

محمّدفهمیم رحیم رییس پروژه تنظیم آب در مزرعه مربوط به وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، می‌گوید که این وزارت در تلاش است تا استفاده از این تکنولوژی زراعتی را در میان دهقانان مروج بسازد و طی سال‌های اخیر، ۳۶ دستگاه لایزرلیول را به انجمن‌ها و اتحادیه‌های زراعتی، آبیاری و دهقانی توزیع بکند. آقای رحیم افزود که قرار است تا یک ماه دیگر، ۸۴ دستگاه لایزرلیول دیگر در اختیار وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ قرار بگیرد و این دستگاه‌ها نیز در اختیار انجمن‌های آبیاری و اتحادیه‌های زراعتی قرار خواهند گرفت. این دستگاه‌ها در مراحل گمرکی و انتقال قرار دارد. او تاکید کرد که این دستگاه‌ها در جریان سال جاری به دهقانان توزیع خواهد شد.

محمّدفهمیم رحیم می‌گوید که در نظر است تا قرارداد خریداری ۳۰ الی ۴۵ دستگاه دیگر لایزرلیول یا هموارکاری زمین‌های زراعتی، به داوطلبی گذاشته شود. در صورت به داوطلبی گذاشته شدن قرارداد، این دستگاه‌ها نیز در جریان سال جاری خریداری و به دهقانان توزیع خواهد شد. دستگاه‌های جدید با هزینه‌ی

هېواد کې دمالو چود تولید کچه لوړه شوې

جمعه گل اشرفی

افغان بزگران له ډېر پخوا راهیسي پنبه دانه کړي. یو وخت افغانستان په سیمه کې د پنبې او نخي کالیو ستر تولیدوونکی هېواد وو. په افغانستان کې د پنبې ډېرې کارخونې هم شتون درلود، چې په زرونو کسانو په کې کار کاوه. خو د څو لسيزو ناخوالو او جگړو یاد صنعت هم ټکنی کړ. په دې وروستیو کلونو کې د هېواد په ځینو ولایتونو کې د پنبې کارخونې یووار بیا فعاله شوې خو اوس هم دغه سکټور ډېرې مرستې ته اړتیا لري.

هېواد کې د مالو چو ترټولو لویه فابریکه د هرات په صنعتي پارک کې شتون لري. د «طلاي سفید افغان» کارخونه د څه باندې ۷ میلیونه ډالرو په پانګونې سره په ۱۳۹۶ بسم کال کې پرانیستل شوه. د «طلاي سفید افغان» د کارخونې چارواکي وايي، چې دغه فابریکه د څه باندې ۷ میلیونه ډالرو په پانګونې سره له پنبې څخه د خالص تار د تولید په موخه جوړه شوې ده. د دوي په خبره یاده فابریکه په ورځ کې د ۶ تر ۹ ټنه خالص تار د تولید وړتیا لري، ددې ترڅنګ په دې فابریکه کې ۲۵۰ کسانوته په نېغه او زرګونو نورو کسانو ته په نانېغه توګه د کار زمینه هم برابره شوې ده. ددې فابریکې تولیدات د کورنیو بازارونو ترڅنګ د سیمې او نړۍ بازارونو ته هم صادريږي. ددې فابریکې ترڅنګ اوس مهال په افغانستان کې د نساجي یوشمېر فابریکې فعالې دي، خو د دغې برخې د ودې لپاره لا ډېر کار ته اړتیا شته.

د کارخانو تر څنګ په کلیو کې ښځې په سنتي ډول هم له پنبې څخه تار جوړوي.

په وروستیو کلونو کې یو شمېر نړیوالو مرستندویه سازمانونو افغان مېرمنو ته داسې ماشینونه ورکړل چې په مرسته یې هغوي له پنبې تار جوړولای شي.

اوس مهال په ټولیزه توګه د افغانستان په بېلابېلو ولایتونو کې په نږدې ۴۵ زره هکتاره ځمکه کې پنبه

کرل کیږي. د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د صنعتي او تیلی نباتاتو د امریت چارسمبال زلمی زراب وایي په هېواد کې د مالو چو د تولید کچه ورځ تر بلې ډېرېږي هغه وویل په ۱۳۹۶ بسم کال کې د هېواد په بېلابېلو ولایتونو کې په ۴۳ زره او ۸۵۱.۶ هکتاره ځمکه کې پنبه کرل شوې وه، چې د مالو چو د تولید ټولیزه کچه یې ۶۰ زره او ۵۳۷.۳۶ مټریک ټنه وه، خو په ۱۳۹۷ بسم کال کې یې هم کروندې او هم تولید ډېر شو هغه وویل: «په ۱۳۹۷ بسم کال کې په ۴۴ زره او ۶۴۹ هکتاره ځمکه کې پنبه کرل شوې، چې له دغو کروندو څخه ۶۲ زره او ۵۰.۹۱ مټریک ټنه مالوچ تر لاسه شوي دي.»

پروان، کنړ، ارزګان، فاریاب، هرات، بغلان، جوزجان، کندز، لغمان، تخار، کاپیسا، ننگرهار، بلخ، سمنګان، سرپل، هلمند او کابل هغه ولایتونه دي، چې په کې پنبه کرل کیږي. د دغو ولایتونو له ډلې هرات او هلمند ولایتونو کې تم کیږي.

په هرات کې د پنبې کرکېله اوږده مخینه لري په همدې

آبیاری قطره‌ای: مصرف و زحمت کم، اما حاصل زیاد

شجاع الحق نوری

این آگاه امور آبیاری زراعتی می‌گوید: «در این گونه آبیاری آب تصفیه می‌شود، از رفتن خاک به داخل مزارع جلوگیری می‌شود، مستقیم آب به ریشه گیاه می‌رسد، از ضایعات آب جلوگیری می‌کند، از روییدن علف‌های هرزه جلوگیری می‌شود، سیستم مدرن است، کود هم مخلوط شده با آب به مزارع توزیع می‌شود، این سیستم در اکثر کشورهای جهان رواج دارد و حاصلات باغداران را افزایش می‌دهد.»

آسیب‌پذیری باغ‌ها در برابر امراض را به دنبال داشته باشد.

محمدفواد داوودی یک‌تن از آگاهان امور آبیاری در این مورد می‌گوید که روش آبیاری قطره‌ای، مؤثریت زیادی دارد و جایگزین خوبی برای آبیاری سنتی است. آقای داوودی می‌گوید در این نوع آبیاری، آب مستقیم به ریشه‌ی زمین می‌رود، فیلتر می‌شود، از روییدن گیاه هرزه جلوگیری می‌کند و بسیار کار آسان است.

این آگاه امور آبیاری زراعتی می‌گوید: «در این گونه آبیاری آب تصفیه می‌شود، از رفتن خاک به داخل مزارع جلوگیری می‌شود، مستقیم آب به ریشه گیاه می‌رسد، از ضایعات آب جلوگیری می‌کند، از روییدن علف‌های هرزه جلوگیری می‌شود، سیستم مدرن است، کود هم مخلوط شده با آب به مزارع توزیع می‌شود، این سیستم در اکثر کشورهای جهان رواج دارد و حاصلات باغداران را افزایش می‌دهد.»

پروژه تنظیم آب در مزرعه وزارت زراعت، قرار است ۱۰ سیستم آبیاری قطره‌ای را امسال در ولایت‌های مرکزی کشور برای دهقانان بسازد. پوهنتون میدان‌وردک نیز یکی از اماکنی است که برای آموزش دهاقین و محصلان در آن این سیستم آبیاری ساخته می‌شود.

قابل ذکر است که سیستم آبیاری قطره‌ای با احداث ذخیره آب، سولر (برق آفتابی، پایپ و بعضی وسایل خرد و ریزه) ساخته می‌شود.

آبیاری قطره‌ای یکی از روش‌های نوین آبیاری مزارع و باغ‌ها است که بیش‌تر کشورهای جهان از آن کار می‌گیرند. از این روش، بیش‌تر برای آبدادن نهال‌های مثمر و غیر مثمر کار گرفته می‌شود.

در سال‌های اخیر این روش در افغانستان نیز ترویج شده است. وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ برای آشنایی این نوع آبیاری و گذار از آبیاری سنتی به سیستم‌های نو، آبیاری قطره‌ای را برای تعدادی از دهقانان کشور آموزش داده و فعالیت‌هایی را نیز در بعضی ولایت‌ها در این بخش تطبیق کرده است. منطقه رباط ولسوالی بگرام ولایت پروان، جایی است که یکی از این پروژه‌های وزارت زراعت، در آن عملی شده است.

حاجی شاه‌ولی از شمار باغداران ولایت پروان است که حاضر شده سه جریب زمین خود را برای ساخت آبیاری قطره‌ای در اختیار وزارت زراعت قرار دهد. او می‌گوید که شبکه‌ی آبیاری قطره‌ای در باغ وی سبب شده که کلان‌ها و سرمایه‌داران منطقه از او بپرسند که «چگونه این کار را کرده است». او تأکید می‌کند با این نوع آبیاری، مردم آشنایی نداشتند و حالا مردم علاقه‌مند به ساخت شبکه‌های آبیاری قطره‌ای می‌باشند.

به گفته‌ی شاه‌ولی، «سیستم قطره‌ای کار من را ساده ساخته، سابق ۱۰ نفر در باغ کار می‌کردند، حال نیازی برای کارگر ندارم، از ماشین آب را جاری می‌کنیم، خودش به بیخ و ریشه‌ی تاک می‌رسد، در گذشته بیش از ۱۰ نفر مزدور کار می‌گرفتم، حال مزدورکار، کار ندارم، سابق باغ‌مان در شش ساعت آب می‌خورد، حالی در یک‌ونیم ساعت آب می‌خورد، او زمان حاصل انگور ما معلوم نبود.»

این مرد می‌افزاید، «در گذشته با بیل این کار را می‌کردیم، زحمت زیاد کار داشت، کم‌آبی داشتیم، حال ذخیره آب داریم، چهار ماه از آب ذخیره استفاده می‌کنیم، سه جریب زمین را ساختیم، مصرف ما زیاد بود، کود می‌دادیم ۱۰ بوجی، حال یک بوجی کود برای تمام باغ کافی است، تکلیف نداره، تیل نمی‌خوره، برق نمی‌خوره و بی‌جنجال است.»

شاه‌ولی‌خان در ادامه می‌گوید حتی قوماندان‌ها و پول‌داران از وی می‌پرسند که این گونه شبکه آب‌دهی را چگونه ساخته است. ترویج این روش، می‌تواند زمینه‌های کاهش ضایعات آب، افزایش تولید و کاهش

موخه په دې ولایت کې د مالو چو فابریکه هم جوړه شوې وه، چې له بده مرغه د جگړو له امله له رکود سره مخ شو، خو له نېکه مرغه د ملي یووالي حکومت د هلوځلو په پایله کې دغه راکده فابریکه او یوشمېر نور خصوصي شرکتونه په فعالیت پیل وکړ. د هرات د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس عبدالصبور رحمانی وایي، چې په ۱۳۹۷ بسم کال کې ددې ولایت په څه باندې ۹۴۰ هکتاره ځمکه کې پنبه کرل شوې وه، چې ۱۳۸۰ ټنه پنبه ورڅخه ترلاسه شوې ده. هغه وایي، په دې وروستیو کلونو کې په دې ولایت کې بزگران پنبې کرکېلي ته زړه ښه کوي او په خپلو ځمکو کې پنبه کوي د ښاغلي رحمانی په خبره په دې ولایت کې د پنبې کرکېله مخ پر وده روانه ده. انجیل، گذره، پشتون زرغون، زنده جان او اوبه د هرات ولایت هغه ولسوالۍ دي، چې ډېر پنبه په کې کرل کیږي.

د هرات ترڅنګ هلمند هغه ولایت دی، چې پخوا د پنبې د تولید په برخه کې نوموتی ولایت و. ددې ولایت د کرنې ریاست چارواکي وایي، چې د کرنې وزارت په مرسته یې هلې ځلې پیل کړي، ترڅو په دې برخه کې ددې ولایت پخواني برم بېرته ترلاسه کړي. د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس زلمی الکو وایي، چې په ۱۳۹۷ بسم کال کې ددې ولایت په ۱۳ زره هکتاره ځمکه کې پنبه کرل شوې وه، چې له فې هکتاره څخه یې ۴۰۱ مټریک ټنه مالوچ تر لاسه شوې ده.

دهغه په خبره په دې ولایت کې د پنبې ډکرکېلي د ودې او پراختیا په پار پر بزگرانو د پنبې اصلاح شوي تخونه، کیمیاوي سرې، دارتیا وږ درمل او نور اړین توکي وېشل شوي او ترڅنګ یې بزگرانو او ځمکوالو ته د پنبې ننداریزې قطعې هم جوړې شوي دي.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په ټول هېواد کې د پنبې ډکرکېلي او ترویج په موخه د پنبې ننداریزې قطعې جوړې کړي دي او ترڅنګ یې پر هغو بزگرانو چې د پنبې کرکېله کوي د پنبې ډکرکېلي او حاصل ټولولو اړین توکي هم وېشلي دي.

له پنبې څخه له غوړو نیولي بیا تر کالو پوري توکي تولیدیږي. پخپله د پنبې دانې بوتې کیدای شي، چې د سون موادو او یا هم د نورو بوټو لپاره د کیمیاوي کود په توګه وکارول شي.

پنبه د غنمو د حاصلاتو تر ټولولو وروسته کرل کیږي. کله چې د پنبې ۶۰ سلنه غوړې خولې خلاصې کړي بیا یې نو حاصلات ټولېږي. تر دې وروسته بیا له دانو څخه د پنبو جلا کولو بهیر پیلېږي.

افغانستان له خپلې پنبې څخه یو شمیر تولید شوي ټوکران بهر ته هم صادروي.

افغانستان یو وخت په سیمه کې د پنبې یو لوی تولیدوونکی هېواد وو، په وروستیو کلونو کې په دې برخه کې بیا ډېرې هڅې روانې دي.

ننگرهار

د شاتو د تولید په برخه کې

مخکښ ولایت

څه جمعه گل اشرفی

ننگرهار د افغانستان ختیځ کې پروت ولایت دی، چې د سمندر له سطحې څخه یې لوړوالی ۵۹۹ متره او پراخوالی یې ۷۹۱۶ کیلومتره مربع او مرکز یې د جلال اباد ښار دی. یاد ولایت ۲۲ ولسوالۍ لري؛ اچین، بټي کوټ، چپرهار، هسکه مېنه، ښپوه، خوگياڼي، شېرزاد، پچیراګام، حصارک، کوټ، نازبان، سپین غر، غني خېل، گوشته، مومندره، لعلپوره، بهسود، سره رود، دره نور، دوربابا، رودات او کامه یې ولسوالۍ دي.

ننگرهار ولایت، چې د تاریخي خانګړنو، اوبو او هوا (اقلیم)، مېوو، حاصلاتو او طبیعي مناظرو له امله یې د هېوادوالو پاملرنه ځان ته را اړولې ده، د شمال له خوا څخه یې یو څه برخه د کونړونو او یو څه یې په لغمان ولایت پورې نښتې ده، د لوېدیځ له خوا په کابل او لوګر ولایتونو پورې تړلې او د سوېل خواته یې سپین غر له پکتیا او کوزې پښتونخوا څخه بېلوي. د ننگرهار ولایت ختیځه او سوېل ختیځه خوا له ډېورنډ کرښې سره ګډه پوله لري. د ننگرهار د تودوخې منځنۍ کچه په اوږي کې تر ۴۵ سانتي ګرېډ او په ژمي کې تر مثبت ۲ سانتي ګرېډ پورې رسېږي، په ژمي کې یې د اورښت کچه تر ۲۴۲- ۳۹۰ ملي مترو پورې رسېږي.

د ننگرهار له خوګیاڼو، حصارک، سپین غر او کشمونډ غر پرته په معمول ډول د ننگرهار په نورو سیمو کې واوره نه وري، د نوموړو سیمو هوا په دوبي کې معتدله او د نورو سیمو هوا معمولاً توده وي. له ننگرهاره د غرونو لړۍ راتاو ده، شمال لور ته یې د هندوکش د غره هغه فرعي لړۍ، چې د پردم له غاښي راپېلېږي او په ګمبيري دښتې پای ته رسېږي.

سوېل لور ته یې د سپین غر لړۍ، لوېدیځ لور ته یې د تور غر لړۍ او ختیځ لور ته یې د کامې، گوشتې، لالپورې او له ډېورنډ کرښې ورهاخوا د مومندو په سیمه کې د هندوکش هغه فرعي لړۍ پرته ده، چې د ختیځ نورستان د دېوانه بابا په ختیځ کې د دورا له غاښي راپېلېږي او تر لواړګي پورې غځېږي. سپین غر د ننگرهار تر ټولو مشهور اقتصادي غر دی، چې د ننگرهار په سوېل ختیځ کې پروت دی. سپین غر لوګر ولایت او د کوزې پښتونخوا «تېرا» سیمه له ننگرهار څخه بېلوي. همدارنګه تورغړ د ننگرهار دویم ستر غر دی، چې د ننگرهار لوېدیځ لور ته له درونټې پیل او د کابل تر ختیځ پورې رسېږي. ننگرهار له سره روده پرته نور سیندونه نه لري. سره رود د سپین غر له غوړېدو غاښي څخه سرچینه اخلي او د خپل بهیر په اوږدو کې ورسره له ښي لوري د وزرو خوږ، د حصارک، ماماخېلو او مرکي خېلو خوږونه په فتح اباد کې یو ځای کېږي. سره

رود له غوړېدو مخ په شمال بهېږي او تر درونټې لږ ورکوز له کابل سیند سره، چې د درونټې له برېښنا بند څخه ننگرهار ته ورتویږي یو ځای کېږي. د کونړ سیند یواځې د کوز کونړ، کامې، گوشتې او لالپورې ولسوالیو اوښيږي ځمکې خړوبوي. په ننگرهار کې د اوبو لوی بند درونټه ده، چې شاوخوا درې مېګاواټه برېښنا یې تولید کړې ده، دغه بند لسګونه کاله پخوا د یوې روسي کمپنۍ له لوري جوړه شوې ده، چې اوس هم فعالیت کوي. د زیرې بابا بند چې په ښېوې ولسوالۍ کې موجود دی، دغه بند د کوزکونړ ولسوالۍ په زرګونو جریبه ځمکه خړوبه کړې ده.

دا چې ننگرهار یو له سمسورو ولایتونو څخه دی، نو ډېری خلک یې په کرنه او مالدارۍ بوخت دي، په ډېري ولسوالیو کې یې اوبه پرېمانه دي په دې ولایت کې: «بادرنګ، رومیان، پیاز، تورۍ، بڼایۍ، کدو، ګلپي، مولۍ، الو، کچالو، غنم، وربجي،

سرخی «توت زمینی بدخشانی»

در بادام‌باغ کابل

څه هژیر هومان

بادام‌باغ پرورش می‌دهند. آقای رحیم می‌گوید: «از این جمله یک وراثتی به نام بدخشانی داریم که از حاصلات خوب و بلند برخوردار است، ما این نوع را در بادام‌باغ با حاصلات پایدارتر و بهتر، پرورش می‌دهیم.» امر فارم بادام‌باغ در باره‌ی ترویج کشت توت زمینی می‌گوید: «به خاطر این که دهقانان علاقه‌مند بتوانند این نبات را کشت کنند، ما هفت وراثتی را در بادام‌باغ مورد آزمایش و تحقیق قرار دادیم تا پیدا کنیم که آیا این انواع توت

زمینی با خاک کابل و دیگر ولایت‌ها توافق دارد، دهقانان می‌توانند سر آن کار کنند یا نه.» او افزود: «خوش‌بختانه که هفت وراثتی توت زمینی در این فارم که مشاهده می‌کنید، بسیار درست و خوب رشد کرده و حاصل داده است.» به گفته‌ی او، هم‌چنان محققان فارم بادام‌باغ پروگرام‌های تحقیقی را تطبیق کردند که نتیجه‌ی خوبی گرفتند. صبور رحیم می‌گوید: «مرحله‌ی اول که هفت وراثتی را آوردیم، ساحه‌ی کشت این نبات را بیش‌تر ساختیم و حالا مساحتی که تحت کشت توت زمینی داریم، در حدود ۱۰ جریب زمین است.»

فارم بادام‌باغ، در کنار تطبیق برنامه‌های تطبیقی، به محصلان و دهقانان آموزش عملی نیز ارایه می‌کند و آنان می‌تواند روش‌ها و معیارهای عملی کشت و کار این نبات را از محققان و کارکنان این فارم یاد بگیرند.

آقای رحیم می‌گوید: «برای دهقانان مهم است که بفهمند که چطور توت زمینی کشت و جمع‌آوری می‌شود، چطور کشت می‌شود و توسعه می‌یابد، چقدر و چی نوع کود نیاز دارد.» وقتی سخن از مصرف درمانی توت زمینی شد، به خیمه برای خرید توت رفتیم. سه جبهه من خریدم که جمعاً یک‌ونیم کیلو، در بدل ۱۸۰ افغانی. همکارم اما ۱۴ جعبه خرید. رسیدهای‌مان را گرفتیم و بادام‌باغ را می‌خواستیم ترک کنیم. به دروازه که رسیدیم، سربازی رسیدهای‌مان را خواست. همکارم رسیدش را به دست سرباز داد. سرباز کمی دقیق شد و گفت: «۴۱ قوطی؟» بعد با اشاره گفت: بروید!

در چاشت نسبتاً داغ، نوریه و حلیمه، با ۱۸ خانم میان‌سال و تهی‌دست دیگر، در یک مزرعه‌ی سبز مشغول‌اند. وقتی نزدیک‌شان می‌رسیم و سلام می‌گوییم، سرهای‌شان را بلند می‌کنند و ما با سرخی تاب‌ناک، تازه‌گی و پاکی توت زمینی، روبه‌رو می‌شویم. آن زمان دل‌مان می‌شود برداریم و بخوریم، اما رمضان است. نوریه و حلیمه، دست‌کش دارند و با احتیاط بسیار، دُم توت‌ها را کوتاه می‌کنند، دانه‌دانه در جعبه‌های پلاستیکی میوه، می‌چینند. وقتی که جعبه تقریباً پر می‌شود، آن‌ها را در کراچی یک‌تایره‌ای می‌گذارند. وقتی کراچی پر می‌شود، مردی که کلاه گردی به سر دارد و عرق از کناره‌های گردنش جاری است، کراچی را به خیمه‌ای در کنار مزرعه می‌برد. چند نفر داخل خیمه به وزن‌کردن، بسته‌بندی و فروش و ارایه‌ی بل فروش، مشغول‌اند.

این‌جا مزرعه‌ی توت زمینی در فارم بادام‌باغ کابل است. مردان این‌سو و آن‌سو برای بیل‌زدن، خیشاوه و آب‌رسانی باغ‌های مختلف کار می‌کنند و زنان توت زمینی می‌چینند.

بی‌بی حلیمه می‌گوید: «ساعت هشت صبح به کار می‌آییم، جویک‌های توت‌ه خیشاوه می‌کنیم، توت زمینی می‌چینیم و کارمان در رمضان یک بجه خلاص می‌شه، خانه می‌ریم.» ۲۰ زن در این مزرعه، با دستانی پوشیده با دست‌کش و با بسیار احتیاط، توت زمینی را خیشاوه می‌کنند. حلیمه می‌گوید: «کوشش می‌کنیم که کل علف‌های ناب‌ه‌کاره بکنیم، احتیاط می‌کنیم که بته‌های توت‌ه نکنیم، د چیدن توت، بسیار

حیله‌سازی روش نوین باغداری

شجاع‌الحق نوری

باغداری به شکل حیله‌ای از روش‌های نوین باغداری برای افزایش حاصلات، به دست‌آوردن میوه‌ی خوش‌کیفیت و کاهش امراض درختان است. وزارت زراعت آبیاری و مالرداری هفت سال می‌شود که برای ترویج این نوع باغداری در ولایت‌های مختلف کار و تلاش می‌کند.

وزارت زراعت از سال ۲۰۱۳ تا کنون دو هزار و ۶۰۰ جریب زمین را باغ حیله‌ای ساخته است. ولایت‌هایی که در آن تاکستان‌های انگور زیاد است در تمرکز وزارت زراعت قرار دارند، تا انگورداران این ولایت‌ها، حاصلات بهتر و بیش‌تری به دست بیاورند.

برنامه‌ی ملی مالرداری و باغداری (NHLP) وزارت زراعت در نظر دارد امسال نیز ۶۰۰ جریب زمین دیگر را باغ حیله‌ای بسازد.

بته‌های انگور شنگل‌خانی، تافیسی و حسینی بیش‌تر در این باغ‌ها شانه‌ی شده است.

سرزمین کوه‌دامن یا شمالی، زیاده‌ترین زمین آن تاکستان‌های انگور است. بخش زیادی از انگورداری در این مناطق، به صورت حیله‌بندی پرورش شده و حاصل‌برداری می‌شود.

سلیم‌شاه یک‌تن از باغداران قریه‌ی سیدآباد ولسوالی کلکان ولایت کابل است که در همکاری وزارت زراعت چهار جریب زمینش را باغ انگور به صورت حیله‌ای ساخته است. او برای هفته‌نامه‌ی دهقان درباره‌ی سهولت‌ها و سودمندی‌های این نوع باغداری تجربه‌های خوبی دارد و از

این تجربه‌ها و دست‌آوردهایش شادمان است. سلیم‌شاه می‌گوید: «باغ‌های من سابق به صورت بته‌ای بود، دو سال می‌شود که آن را حیله‌ای ساختیم، توسط سیم و پایه جورش کدیم، حالی دواپاشی ما آسان شده، انگور ما حاصل کم می‌داد، حالا یک‌ونیم برابر شده، ۳۰ درصد انگور ما در باران‌ها ضایع می‌شد، برگ‌هایش باغ را به مشکل جمع می‌کدیم، حال از برگ باغ، برای حیوانات خوراک می‌سازیم.»

سلیم‌شاه در ادامه می‌گوید: «سابق از یک جریب زمین پنج‌هزار افغانی می‌گرفتیم، حال درآمدش به هشت هزار افغانی افزایش یافته، نتیجه‌ی خوب داده، پلان دارم سال‌های بعد، باغ‌های دیگر خودم را هم حیله‌ای بسازم.»

در همین حال انجنیر یحیا ابراهیم که از فعالان سکتور زراعت است، در این مورد باور دارد که باغداری حیله‌ای بهترین روش برای گذار از باغداری سنتی به باغداری نو است. او معتقد است که روش حیله،

دارای سهولت‌های زیادی است. آقای ابراهیم می‌گوید: «این نوع باغداری در افزایش حاصلات، نموی درخت، شاخه‌بری، کنترول بیماری‌ها و آفت‌ها، جمع‌آوری حاصل و در مجموع عملیات زراعتی نتیجه مثبت داشته و کار باغداران را آسان می‌سازد.»

به باور این فعال سکتور زراعت، باغداری به صورت حیله‌ای به سه نوع است که سیستم (I) آن در افغانستان نتیجه خیلی خوب داده است.

وی از باغداران نیز می‌خواهد به خاطر این که حاصل بهتر بگیرند باغ‌های‌شان را به صورت حیله‌ای بدل کنند تا در کیفیت و کمیت میوه‌شان تغییر مثبت به میان بیاید.

وزارت زراعت هفت سال است که در بخش ساخت باغ‌های حیله‌ای و تغییر باغداری سنتی به سیستم جدید و بهتر شدن درآمد و زنده‌گی باغداران، باغداری حیله‌ای را ترویج می‌کند.

افزایش ۴۰ درصدی شفتالوی ننگ‌هار

کجه نوری

را در همکاری با وزارت زراعت باغ شفتالو ساخته است و از درآمد خویش قصه می‌کند: «سه سال شده که این باغ را جور کدیم، بیش از ۱۰ نفر کار می‌کنند، سه هزار کریت شفتالو را امسال فروختیم، هر کریت را ۳۵۰ افغانی می‌فروشم و امسال ۶۵۰ هزار افغانی پول خالص به دست آورده‌ام.»

او از دولت می‌خواهد که در بازاریابی، ایجاد مراکز پروسس، بسته‌بندی و صادرات حاصلات‌شان به بیرون از کشور نیز توجه کند: «از کارهایی که شده برای ما، تشکر می‌کنیم، تقاضا داریم که برای میوه‌های ما بازاریابی شود، کریت‌ها جور شود، زمینه‌های فروش در بیرون برابر شود.»

او هم‌چنان از کاهش امراض و آفات و همکاری‌های متخصصان زراعت با خودش می‌گوید: «دو نفر متخصص زراعت در این‌جا هستند، هر هفته می‌آیند برای ما مشورت برای خرید دوا می‌دهند، اگر مرضی زمین‌ها و درختان ما را زده باشد، مشورت می‌دهند، نسبت به سال پار امسال دو برابر حاصل گرفتیم، علاقه‌مندی مردم زیاد شده است.»

این مرد با چهره خندان می‌گوید اگر کارهای وزارت زراعت همین گونه ادامه

داشته باشد در چند سال بعدی «تمام زمین‌های ننگ‌هار به باغ بدل می‌شود». برای صحبت‌های بیش‌تر با یک‌تن از کارگرانی که مصروف پر کردن شفتالو به کریت بود، هم‌صحبت شدیم. این مرد خودش را محمداسماعیل باشندی ولایت کتر معرفی کرد که سابق در پاکستان مزدورکاری می‌کرد.

«استاد کریت‌کاری شفتالو هستیم، این کار را در پاکستان یاد گرفتیم، مسافری و محرومیت‌های زیادی را سپری کردیم، حال در وطنم کار می‌کنم خوشحال استم، ۵۰۰ افغانی مزد می‌گیرم و نه نفر دیگر زیر دستم کار می‌کند، که برای آن‌ها ۳۰۰ افغانی می‌دهند.»

قابل ذکر است که برنامه‌ی ملی باغداری و مالرداری «NHLP» وزارت زراعت هفت سال است که برای ترویج شفتالو در ولایت ننگ‌هار کار می‌کند. در این مدت توانسته است سه هزار جریب زمین را برای باغداران این ولایت باغ شفتالو بسازد. یک هزار و ۳۴۰ تن از باغداران ننگ‌هار تحت پوشش این فعالیت‌های وزارت زراعت درآمده‌اند. بر اساس آمار به دست آمده، امسال بیش از ۱۰ هزار تن حاصل از باغ‌های احداث شده شفتالو به دست آمده است، سال گذشته این رقم به شش هزار تن می‌رسید. در طول یک ماه، برای دو هزار و ۴۰۰ تن به صورت مستقیم زمینه‌ی کاری مساعد شده است. هر کیلوگرام شفتالو در ننگ‌هار به بهای ۵۰ افغانی خرید و فروش می‌شود.

الف تابا زعفران

وقت مناسب کشت غوزه زعفران

محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت • قسمت هشتم

که نبات فعال است باعث اختلال در انجام فعالیت‌های عادی نبات می‌گردد. از این جهت، کشت زعفران در حدود جوزا و اوایل سرطان که دوره‌ی خواب کامل غوزه‌ها می‌باشد بهترین شرایط را برای وقوع فاکتورهای رشدی نبات فراهم می‌کند.

وقت بیرون کشیدن غوزه زعفران از زمین با در نظر داشت دوره استراحت غوزه، باید آن را از خاک بیرون آورد.

در برج اسد در بیرون آوردن غوزه‌ها از زمین باید بسیار احتیاط شود، به نسبت این که در این موقع هوای زمین بسیار گرم است خطر آن می‌رود که رطوبت پیاز موقع جابه‌جا کردن از بین رفته و به آن صدمه وارد می‌شود.

- بُته زعفران زرد و خشک شده باشد.
- دوره خواب و استراحت تابستانی(اواخر ثور تا اواخر سرطان) باشد.
- غوزه‌ها بلافاصله بعد از بیرون آوردن از مزرعه قبلی در مزرعه جدید کشت شوند.

- غوزه‌ها زمانی که زمین خشک باشد، کَنده شود.
- ذخیره کردن غوزه‌ها، توصیه نمی‌شود ولی در صورت مجبوریت غوزه‌ها باید در اتاق خشک و سرد به حرارت سه تا پنج درجه‌ی سانتی‌گراد به تهویه مناسب حد اکثر برای مدت یک ماه ذخیره شه می‌تواند، در غیر آن میزان گل‌دهی غوزه‌ها کم می‌شود.

پایان کشت کوکنار و سفرهای قاچاقی سیف‌الدین به ایران:

شادم که پیش از همه بادرنگ گل‌خانه‌ی من به بازار رسید

ارزش ۲۶ دالر به فروش رساند و آرزو دارد که ۴۰۰ کیلوگرام بادرنگ دیگر نیز حاصل کند. سیف‌الدین می‌گوید: «من با یکی از دکان‌های محلی قرارداد دارم» این دهقان، حالا از این که از همه اول‌تر تولیدات بادرنگ را به بازار عرضه می‌کند، بسیار خوشحال است. از زمانی که سیف‌الدین کشت کوکنار را بس کرده است، وضعیت اقتصادی خانواده‌اش خوب‌تر و بهتر شده است، او توانسته یک موتورسایکل نیز خریداری کند و از آن، برای بردن و آوردن پسر ۱۰ ساله‌اش به مکتب استفاده کند. سیف‌الدین، به علت آب‌وهوای سرد ولایت بادغیس، سالانه فقط یک بار می‌تواند از گل‌خانه‌اش حاصل بگیرد. بنا بر این وی پلان دارد که دستگاه‌های گرم‌کننده یا بخاری را برای گل‌خانه‌هایش

سیف‌الدین می‌گوید:
«مردم قریه‌ی ما در صورتی که سیستم ذخیره‌ی آبی برای زمین‌هایشان داشته باشند، هرگز کوکنار کشت نمی‌کنند، مفادی را که من از این گل‌خانه به دست می‌آورم آنان در جست‌وجو و درخواست کمک در مورد این هستند که چطور گل‌خانه بسازند.»

سیف‌الدین که پیش از این، روزگار خوبی نداشت یا قاچاقی برای کار به ایران می‌رفت و یا در زمینش کوکنار کشت می‌کرد و پسرش مجبور بود مسیر دوری را تا مکتب، پیاده برود. اما با تغییر روش کار، امسال محصولات گل‌خانه‌ای سیف‌الدین، اول‌تر از همه به بازار غورماچ ولایت بادغیس رسید.

سیف‌الدین، مرد ۴۰ ساله، یکی از دهاقین قریه‌ی میان‌ترک ولسوالی غورماچ است. او یگانه نان‌آور خانواده‌اش نیز هست. او نهایت می‌کوشد تا آینده‌ی شش دختر و دو پسرش را بهتر بسازد. سیف‌الدین، صاحب چهار هکتار زمین زراعتی است که در آن کوکنار و دیگر محصولات زراعتی را کشت می‌کرد، اما هرگز نمی‌توانست پول کافی‌ای را که بتواند مصارف دهقانی و خانواده‌اش را کفایت کند، به دست بیاورد.

بارها، به طور قاچاقی به ایران سفر کرده بود و در مقابل پول ناچیزی من‌حیث کارگر عادی کار می‌کرد. بیش از ۳۰۰ خانواده‌ی زراعت‌پیشه در قریه میان‌ترک، به علت نبود ذخیره‌گاه‌های آبی مناسب و نداشتن آگاهی از کشت محصولات با ارزش، مشغول کشتی کم‌درآمد هستند.

سیف‌الدین می‌گوید، «پیش از این، سالانه من فقط ۶۰ تا ۷۰ کیلوگرام ترباک از چهار هکتار زمینم به دست می‌آوردم و عاید سالانه‌ام ۲۵۰۰ دالر بود، وجدانم هرگز از آنچه من کشت می‌کردم، راحت نبود.»

اما در اوایل سال ۲۰۱۸، سیف‌الدین توسط شورای ولایتی ولایت بادغیس شناسایی شد و از پروژه‌ی رشد زراعت و انکشاف روستایی (CBARD)، گل‌خانه‌های تجارتي به دست آورد. پروژه (CBARD) این گل‌خانه‌های تجارتي را به مساحت ۴۰۴ متر مربع برای سیف‌الدین ساخت. سولرهای آفتابی و پمپ آب را خود وی برای گل‌خانه‌اش خرید.

این پروژه سیف‌الدین را در بخش‌های اداره و مدیریت گل‌خانه‌ها، روش‌های جلوگیری از امراض و آفات سبزیجات و اقدامات کشت (پیش از کشت، کشت، برداشت و پس از برداشت) آموزش داد.

سیف‌الدین اکنون، در داخل گل‌خانه‌اش بادرنگ کشت می‌کند و افتخار دارد که اولین تولیدات آن را به بازار عرضه کرده است. او دست بالا در مارکیت دارد.

وی، در نخستین روز ۱۰۰ کیلوگرام بادرنگ را به

به ۱۰۰ زن تهی‌دست در پلخمري بسته‌های مرغداری توزیع شد

در تازه‌ترین مورد، ۱۰۰ خانواده بی‌بضاعت در ولایت بغلان از پروژه مرغداری اقتصاد خانواده وزارت زراعت و مالداری بهره‌مند شدند.

به اساس معلومات ریاست زراعت بغلان، کار سروی این برنامه، چهار ماه قبل در مرکز ولایت بغلان (شهر پلخمري) از سوی مدیریت اقتصاد خانواده‌ی وزارت زراعت آبیاری و مالداری به منظور ایجاد فارم‌های کوچک مرغداری آغاز شده بود. این پروژه‌ها صرف برای خانم‌های بی‌بضاعت مرکز ولایت بغلان راه‌اندازی گردیده که برای هر خانواده ۲۰ مرغ تخمی، چهل کیلو دانه، و وسایل آن (دانه‌خوره و آب‌خوره) به گونه رایگان توزیع شد.

در مراسم توزیع بسته‌های مرغداری به بانوان تهی‌دست پلخمري، در کنار مستفیدشونده‌گان، مسوولان محلی نیز شرکت کرده بودند.

عبدالغیاث صدیقی رییس زراعت بغلان، ایجاد فارم‌های کوچک مرغداری را برای حمایت از خانواده‌های فقیر مهم دانست، و از این خانواده‌ها خواست که از این راه، برای رشد اقتصاد خانواده‌هایشان استفاده موثر کنند.

هم‌چنان سومن صدیقی، مسوول مدیریت اقتصاد خانواده ریاست زراعت و مالداری گفت: «حدود ۱۰۰ خانواده‌ی فقیر زیر پوشش این برنامه قرار گرفته‌اند، و قبلاً برنامه‌های آموزشی برای نگهداری بهتر مرغداری‌ها برای مستفیدشونده‌گان در جریان سه روز آموزش داده شده است.» از سوی دیگر، زحل سیفی آمر جندر مقام ولایت بغلان که در این برنامه حضور یافته بود، با استقبال از این برنامه، آن را برای رشد اقتصادی خانم‌ها تاثیرگذار دانست و از مستفیدشونده‌گان خواست که روی پرورش بهتر مرغ‌ها و افزایش درآمدشان از طریق فروش تخم، جدی‌تر کار کنند.

نادره نهرینوال، رییس تصدی سیلوی پلخمري نیز این گونه کارهای ریاست زراعت، آبیاری و مالداری بغلان را در رشد و خودکفایی خانم‌ها ستود و خواهان کمک‌های بیش‌تر برای خانم‌ها در ولایت بغلان شد.

خریداری کند و از حاصلات گل‌خانه‌اش در زمستان نیز بهره‌برد.

غورماچ یکی از ولسوالی‌های جنوب‌غربی و دوردست ولایت بادغیس است، که تقریباً نصف جمعیت آن مصروف فعالیت‌های زراعتی‌اند و از طریق آن ضروریات حیاتی خویش را مهیا می‌سازند.

خشک‌سالی شدید و جنگ‌های دوام‌دار میان طالبان و دولت سبب ایجاد فقر و بی‌چاره‌گی باشندگان این ولایت شده است.

مساحت کلی این ولایت دو هزار و ۸۳ کیلومتر مربع می‌باشد که در حدود سه هزار و ۴۰۰ هکتار زمین آن تحت پوشش آبی قرار دارد که به ندرت دهقانان در آن برنج، گندم، جواری، تربیز و دیگر محصولات زراعتی را زرع می‌کنند. بیش‌تر از ۹۵ درصد جمعیت باشندگان این ولسوالی زیر خط فقر قرار دارند و یک شمار آنان معتاد به مواد مخدر اند، مردم این ولسوالی دسترسی کمتر به تحصیل، زیربناها و خدمات بهداشتی دارند.

از سال ۲۰۱۷ به بعد، پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی می‌کوشد تا ترویج کشت معیشت بدیل را برای تغییر زنده‌گی مردم محل افزایش و کشت کوکنار را به پایین‌ترین میزان آن برساند و نتایج منفی آن را کاهش دهد.

بیش از یک هزار و ۵۰۰ نفر به طور مستقیم از فعالیت‌های پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی «CBARD» در ولایت بادغیس مستفید می‌شوند. به خصوص این پروژه ۳۰ گل‌خانه‌ی تجارتي و ۳۰ گل‌خانه‌ی کوچک، ۱۱ واحد کمپوست، دو کُشمش‌خانه و ۶۰ باغچه‌ی خانه‌گی در ولسوالی غورماچ ایجاد کرده است. هم‌چنان، این پروژه به طور دوام‌دار در خدمت زنان مستفیدشونده است تا بسته‌های پروسس سبزیجات و مواد را برای آنان توزیع و مهارت‌های بیش‌تر کاری را برای زنان، آموزش بدهد.

سیف‌الدین می‌گوید: «مردم قریه‌ی ما در صورتی که سیستم ذخیره‌ی آبی برای زمین‌هایشان داشته باشند، هرگز کوکنار کشت نمی‌کنند، مفادی را که من از این گل‌خانه به دست می‌آورم آنان در جست‌وجو و درخواست کمک در مورد این هستند که چطور گل‌خانه بسازند.»

سیف‌الدین که با درآمدش از گل‌خانه‌ها، به سوی رشد اقتصادی قدم برداشته، هر صبح کودک ۱۰ ساله‌اش را در موتورسایکل به مکتب می‌رساند. سیف‌الدین حالا نه تنها این که دیگر به ایران سفر قاچاقی و در زمین‌هایش کوکنار کشت نمی‌کند، بلکه پسرش هم پیاده به مکتب نمی‌رود.

Grape Trellising Approach

By: Shujal Haq Noori

Grape Trellising Approach is a modern approach for the increase of good quality yields, obtain of tasty fruit and reduce of trees' diseases. The Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock (MAIL) is working over the past seven years to extend and promote this type of gardening in different provinces.

The Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock (MAIL) from 2013 until now has turned 1,300 acres of land to Grape Trellising Approach. The focus of the Ministry of Agriculture is mostly on the provinces where vineyards widely exist. The National Horticulture and Livestock Program (NHLP) of the Ministry of Agriculture plans to turn 300 acres of land from traditional system to Trellising system. Three common types of grape vines will be planted in these gardens.

Kabul' Kohdaman and Shama-li have the most vineyardssin Afghanistan. Most of the vineyards in these areas are on the Trellising Approach.

Salim Shah is one of the Vineyard owner of Sayed Abad village of Kabul's Kalakan district who by the assistance of the Ministry of Agriculture has turned two acres of his

Ibrahim says:
"This type of gardening has positive results to improve yields by both quantity and quality. Control of pest and diseases, harvesting grapes, and overall agricultural operations became very easy."

land to Grape Trellis Approach. He has good experiences in this type of gardening and is happy with this new approach. He told to the MAIL's Farmers' Weekly, "Previously my gardens were in traditional approach, and it has been two years that I have turned it to Trellising Approach. We built this type of approach by wire and concrete posts. Now spraying and all other operations in the vineyard have become easy for us. Our grapes produced less yields in the past but now it has almost double. Thirty percent of our grapes were wasted in the rains and we collected the gardens' leaves

hardly but now we prepare feed to animal from the gardens' leaves.

Salim Shah continued, "We used to earn only 5000 AFN from half an acres of land in the past but now it has increased to 8000 AFN and we plan to turn the rest of our gardens to Trellising Approach next years." Meanwhile Engineer Yahya Ibrahim, agriculture expert, believes that Grape Trellising Approach is the best approach to replace the old tradition approaches. He believes that trellis approach has many more advantages.

Ibrahim says, "This type of gardening has positive results to improve yields by both quantity and quality. Control of pest and diseases, harvesting grapes, and overall agricultural operations became very easy." According to Ibrahim, there are three types of trellising systems, but T-Trellis has given good result in Afghanistan.

He urges gardeners to turn their grape gardens to trellis system in order to get good result and bring positive changes in the quality and quantity of their products.

The Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock over the past seven years is trying to promote Trellis system gardening approach as a good substitute for the old traditional approach.

مرکز تماس دهقانان

دهقانان گرامی؛

به شماره رایگان ۱۵۰ زنگ بزنید و مشکلات تان را با متخصصین وزارت زراعت در میان بگذارید، به زودترین فرصت به مشکلات تان پاسخ داده خواهد شد.

۱۵۰

